

Міністерство культури і мистецтв України
Національна музична академія
імені П. І. Чайковського
ФАКУЛЬТЕТ НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

*Присвячується моєму сину
1957 року народження,
уродженцю Ніжина – Миколі Давидову*

Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського
ВИКОНАВСЬКЕ МУЗИКОЗНАВСТВО
(виконавці пишуть про своє мистецтво)

Випуск 24

ISSN 1600-0000

ISSN 1600-0000

ISSN 1600-0000

Київ - 2018

УДК 788:008 (477)(063)

ББК 85.315.7

Н 34

Головний редактор – Народний артист України, професор В. І. Рожок
Відповідальний редактор, упорядник – доктор мистецтвознавства,
професор М. А. Давидов

Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського «Виконавське
Н 34 музикознавство». – Вип. 24 / Відп. ред. і упоряд. М. А. Давидов. – Київ :
НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2018. – 172 с.

Протягом останніх двадцяти трьох років в Українському видавничому музикознавстві домінував серіал «Науковий вісник» як провідний напрям виконавського інструменталізму в галузі фортепіанного скрипкового, вокально-хорового та народно-інструментального мистецтва.

Збірка, що пропонується до уваги шановних читачів, як новітній напрям виконавського музикознавства, починаючи від 24-го випуску вперше включає тільки статті, написані самими виконавцями, які найкомпетентніше обізнані зі своїм інструментарієм, оригінальним репертуаром та його багатогранною інтерпретацією.

УДК 788:008 (477)(063)

ББК 85.315.7

© НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2018

Чернета Тетяна Олександрівна
Педагогічно-виконавські особливості дніпропетровської
академічної бандурної школи

*Чернета Тетяна Олександрівна, кандидат
мистецтвознавства, доцент кафедри академічного та естрадного
вокалу - Інституту мистецтв Київського університету
імені Бориса Грінченка*
**Педагогічно-виконавські особливості дніпропетровської
академічної бандурної школи**

У статті розглянуті творчі досягнення ансамблю бандуристів «Чарівниці» Дніпропетровської академії музики ім. М.І. Глінки в контексті педагогічних та виконавських особливостей дніпропетровської академічної бандурної школи. Унікальність ансамблю полягає у тому, що, будучи заснованим заслуженим діячем культури України Лідією Воріною у 1956 році як студентський гурт, за роки свого існування він став професійним концертуючим колективом, знаним не тільки у місті на Дніпрі, а й в Україні загалом та за її межами. Крім того, вже понад тридцять років ансамбль «Чарівниці» серед подібних українських колективів вирізняє його репертуар, який складається з професійних аранжувань заслуженого працівника культури України Світлани Овчарової — хормейстера і керівника ансамблю з 1985 року. Її творчий підхід у роботі, оригінальні аранжування та репертуарна політика стали запорукою зростання виконавського рівня колективу. Незаперечними доказами цього є перемоги «Чарівниць» на престижних міжнародних і всеукраїнських конкурсах, фестивалях.

Серед випускників класу бандури Дніпропетровського музичного училища ім. М.І. Глінки чимало відомих бандуристів, творча діяльність яких пов'язана саме з ансамблевим виконавством. Таким чином, на базі ансамблю «Чарівниці» здобуло професійну ансамблеву, концертну, диригентську практику вже не одне покоління бандуристів Дніпропетровщини. Закладені Лідією Воріною педагогічні і виконавські традиції, примножені стараннями її учнів, стали високими професійними стандартами ансамблевого виконавства на Дніпропетровщині.

Концертна діяльність ансамблю триває понад шістдесят років. Колектив успішно популяризує українську національну культуру не тільки в Дніпропетровській області, але й в Україні та за її межами.

Ключові слова: бандура, ансамбль, бандурист, репертуар, педагогічні традиції.

Чернета Татьяна Александровна, кандидат
искусствоведения, доцент кафедры академического и эстрадного
вокала Института искусств Киевского университета
имени Бориса Гринченка.

**Педагогико-исполнительские особенности днепропетровской
академической бандурной школы**

В статье рассмотрены творческие достижения ансамбля бандуристов «Чарівниці» Днепропетровской академии музыки им. М.И. Глинки в контексте педагогических и исполнительских особенностей днепропетровской академической бандурной школы. Уникальность ансамбля заключается в том, что, будучи основанным заслуженным деятелем культуры Украины Лидией Вориной в 1956 году как студенческий группа, за годы своего существования он стал профессиональным концертующим коллективом, известным не только в городе на Днепре, но и в Украине, за ее пределами. Кроме того, уже более тридцати лет ансамбль «Чарівниці» среди подобных украинских коллективов отличает его репертуар, состоящий из профессиональных аранжировок заслуженного работника культуры Украины Светланы Овчаровой – хормейстера и руководителя ансамбля с 1985 года. Ее творческий подход в работе, оригинальные аранжировки и репертуарная политика стали залогом роста исполнительского уровня коллектива. Неопровержимыми доказательствами этого являются победы «Чарівниць» на престижных международных и всеукраинских конкурсах, фестивалях.

Среди выпускников класса бандуры Днепропетровского музыкального училища им. М.И. Глинки немало известных бандуристов, творческая деятельность которых связана именно с ансамблевым исполнительством. Таким образом, на базе ансамбля «Чарівниці» получило профессиональную ансамблевую, концертную, дирижерскую практику уже не одно поколение бандуристов Днепропетровской области. Заложенные Лидией Вориной педагогические и исполнительские традиции, приумноженные стараниями ее учеников, стали высокими профессиональными стандартами ансамблевого исполнительства на Днепропетровщине.

Концертная деятельность ансамбля продолжается более шестидесяти лет. Коллектив успешно популяризирует украинскую национальную культуру в Днепропетровской области, в Украине и за ее пределами.

Ключевые слова: бандура, ансамбль, бандурист, репертуар, школа, педагогические традиции.

*Cherneta Tetiana, PhD in Arts, the Associate professor of The
Institute of Arts of The Borys Grinchenko Kyiv University.*

The educational and performing features of the academic bandura playing school in The Dnepropetrovsk region.

The article reviews the creative achievements of the bandura ensemble «Charivnytsi» in the context of pedagogical and performance characteristics of the academic bandura playing school in The Dnepropetrovsk region.

The ensemble performance by bandura is the traditional and widespread phenomenon in the music life of modern Ukraine. The scholars and educators from the different regions of Ukraine touch is their writings the problems of the bandura ensembles in Ukraine and the diaspora.

«Charivnytsi» was founded 1956th as an amateur student group by the famous Ukrainian teacher Lidia Vorina – The Honoured Worker of Culture of Ukraine. Nowadays this student band became a professional concert team, which is known not in the Dnipro City only, but in the whole Ukraine and abroad. This fact is the uniqueness of the ensemble.

Since 1985, Svitlana Ovcharova is a co-director and a choirmaster of the ensemble. Now its repertoire consists of Svitlana Ovcharova's professional music arrangements. It is also the main difference between «Charivnytsi» and other modern ensembles of bandura players in Ukraine.

The ensemble concert activity continues for sixty years. It successfully popularizes the national culture not only in The Dnepropetrovsk region but in Ukraine and abroad.

Key words: bandura, ensemble, bandura player, repertoire, playing school, pedagogical traditions.

Наряду з сольним, ансамблеве виконавство на бандурі – традиційне та поширене явище у сучасному українському музичному просторі. Проблеми ансамблевого виконавства на бандурі торкаються у своїх працях М. Давидов, І. Лісняк (Київ), В. Дутчак, Л. Пасічняк (Івано-Франківськ), М. Євгенєва (Тернопіль), Л. Мандзюк, Т. Слюсаренко (Харків), В. Мішалов (Торонто), Н. Морозевич (Одеса) та інші науковці і педагоги, що висвітлюють діяльність колективів бандуристів у різних регіонах України та її діаспор.

2016 рік став ювілейним для ансамблю бандуристів «Чарівниці» Дніпропетровської академії музики ім. М.І. Глінки, що відзначив 60-річчя від дня заснування. Його унікальність полягає у тому, що, будучи студентським гуртом, за роки свого існування ансамбль став професійним концертуючим колективом, знаним не тільки у місті на Дніпрі, а й в Україні загалом та за її межами. Висвітлити творчі досягнення ансамблю бандуристів «Чарівниці» в контексті педагогічно-виконавських особливостей дніпропетровської академічної школи гри на бандурі є метою даної статті.

«Ансамбль» – обов'язкова навчальна дисципліна бандуристів в усіх мистецьких вишах України. Втім рівень фахової підготовки артиста ансамблю залежить, наряду із ступенем зацікавленості викладача-фахівця, від наявності

колективу бандуристів, рівня його виконавської майстерності тощо. Історично склалося так, що у 1950-х роках усі ці складові набули практичного втілення саме у Дніпропетровську (нині – Дніпро), де народилася Лідія Степанівна Воріна – відомий викладач, заслужений працівник культури України. Закінчивши Київську державну консерваторію по класу бандури, молодим фахівцем вона повернулася до рідного міста й у вересні 1956-го почала викладати у музичному училищі ім. М.І. Глінки. Приділяючи велику увагу як сольному, так і ансамблевому виконавству на бандурі, вона на факультативних засадах згуртувала (тоді ще нечисленних) студентів свого класу в ансамбль бандуристів.

Паралельно з роботою в училищі, Лідія Воріна організувала самодіяльний ансамбль і гурток бандуристів у Палаці культури Дніпропетровського державного університету (нині – Національний університет імені Олеся Гончара), залучивши до участі у ньому студентів інших вишів міста. Молодий ансамбль отримав вагому підтримку з боку керівництва палацу. Бандуристам не тільки надали репетиційну базу, а й закупили для них бандури, костюми.

Гурток та ансамбль були популярними серед студентів. Для участі у студентських мистецьких заходах палацу учасники гуртка і студенти музичного училища об'єднувались у зведений колектив бандуристів «Чарівниці». Вибору такої назви сприяла улюблена пісня молодих музикантів «Чарівна скрипка» Ігоря Поклада і Юрія Рибчинського.

Згодом самодіяльність як явище втратило провідні позиції у суспільстві, втім адміністрація палацу як і півстоліття тому, залишається добрим другом «Чарівниць». Уже двадцять років поспіль Палац культури гостинно відчиняє двері для учасників фестивалю-конкурсу ансамблів бандуристів «Дзвени, бандуро!», розділяючи з керівниками «Чарівниць» організаційні клопоти щодо проведення заходу такого масштабу.

До слова, фестиваль у Дніпрі започатковано 1996 року за ініціативи головного редактора журналу «Бандура» Миколи Чорного-Досінчука (Нью-Йорк) і керівників ансамблю «Чарівниці». За роки існування заходу у ньому взяли участь понад 120 колективів із двадцяти областей України та ансамбль бандуристів української діаспори в Саратовській області (Росія), історія створення якого безпосередньо пов'язана із Лідією Воріною. Її творча і популяризаторська діяльність вийшла за межі України із заснуванням нею 1972 року ансамблю бандуристів так само з назвою «Чарівниці» у районному центрі Самойлівка на Саратовщині з ініціативи місцевих етнічних українців-переселенців, котрі зберегли у громаді українську мову й традиції. Самойлівські «Чарівниці» плідно працюють і зараз, 2017 року вони відзначили своє 45-ліття. За цей час ансамбль-супутник одержав звання народного, став лауреатом міжнародних фестивалів; на його рахунку численні перемоги на обласних, зональних, регіональних і міжнародних конкурсах.

Своїми спогадами про перші роки діяльності Лідії Воріної та її ансамблю поділилася київська бандуристка і педагог Людмила Твердохліб (Кучер), яка навчалася у її класі упродовж 1960-1964 років: «Лідія Степанівна з великою

любов'ю та ентузіазмом віддавалася улюбленій справі, не шкодувала для нас, учнів, часу і сил. Її працелюбність і працездатність не знали меж, вона була вимогливою до студентів, але передусім – до себе. Мій урок із фаху (як і репетиція ансамблю) міг тривати понад три години, відшліфовувались кожна нота, музична фраза, нюанси.

Людила Твердохліб зазначила, що у роки її навчання в ансамблі грало близько десяти студентів-бандуристів, серед яких були не лише дівчата, а й юнаки – згодом знані бандуристи Юрій Демчук, Іван Коваль, Юрій Задоя. Лідія Воріна дуже ретельно ставилася до вибору репертуару, репетиції відбувалися тричі на тиждень, а перед концертами (яких було чимало) й щодня. Інтенсивна практика виступів ансамблів: у Палаці Дніпропетровського університету, у численних вишах міста, колгоспах, клубах, на виробництвах давала професійне підґрунтя для успішної реалізації програм на сцені обласної філармонії, участі у передачах обласних радіо і телебачення тощо.

Зі зростанням майстерності й збільшенням контингенту студентів класу бандури музичного училища активізувалася концертна діяльність уже не самодіяльного, а академічного ансамблю бандуристів «Чарівниці». У його репертуарі, окрім українських народних пісень, з'явилися українська, російська і західноєвропейська класика, твори сучасних вітчизняних і зарубіжних композиторів.

До слова, саме репертуар є тією родзинкою, що вже понад тридцять років вирізняє ансамбль серед подібних українських колективів. Це пов'язано із професійною діяльністю Світлани Овчарової – заслуженого працівника культури України, випускниці Київської консерваторії (клас народного артиста України, професора С.В. Баштаня), вихованки ансамблю «Чарівниці», його хормейстера і співкерівника з 1985 року. За роки роботи з колективом С.В. Овчарова проявила себе як талановитий диригент, аранжувальник, перекладач, упорядник. Завдяки її плідній творчій діяльності репертуар дніпропетровських бандуристів збагатився багатьма цікавими творами, набув різножанрової спрямованості. На думку М. Давидова, бандуристка «не обмежується традиційною методикою інструментовки, а подає пісенно-хоровий матеріал, творчо переосмислюючи його в органічному контексті з елементами симфонізму в партіях бандур. Результатом такого творчого поєднання виражальних засобів є нове розкриття специфіки колективного кобзарського мистецтва як суто вокально-інструментального жанру на сучасному рівні композиторської оригінальної творчості. У цьому плані С. Овчарова своїми численними концертними обробками вказує вельми перспективний напрям подальшого розвитку і утвердження у виконавській практиці капел бандуристів»².

² цит. за: Рябцева І. Дзвонить бандура понад Дніпром / І. Рябцева // Свічадо, 2004. – № 3 (9), 101.

Творчий підхід С. Овчарової у роботі з ансамблем, оригінальні аранжування та репертуарна політика стали запорукою зростання виконавського рівня колективу. Незаперечними доказами цього є перемоги «Чарівниць» на престижних міжнародних і всеукраїнських конкурсах, фестивалях: Першому міжнародному конкурсі бандуристів імені Гната Хоткевича (Київ, 1993 р.), Міжнародному конкурсі виконавців на народних інструментах (Хмельницький, 1995 р.), Міжнародному конкурсі виконавців на старовинних щипкових інструментах (Москва, 1998 р.) та багатьох інших. Зауважимо, що, будучи на той час студентським ансамблем музичного училища, «Чарівниці» змагалися й із консерваторськими колективами.

Крім того, виступи ансамблю у Московській консерваторії, у Національній музичній академії України, Національному палаці «Україна» на Всеукраїнських конкурсах-оглядах (Київ, 1992, 1999, 2001, 2003), на сцені Дніпропетровського театру опери та балету, у Будинку органної та камерної музики, концерти у Києві, Львові, Каневі, Севастополі, Хмельницькому, Черкасах, Саратові, Петрозаводську, Москві (Палац з'їздів, Георгіївська зала Кремля, Велика зала консерваторії ім. П.І. Чайковського, Будинок композиторів, Зоряне містечко), гастролі на о. Сахалін, в Якутії, Туркменії, Грузії, Чехословаччині, Угорщині, Болгарії, Румунії, Польщі свідчать про високий професійний рівень дніпропетровських бандуристів.

Після п'ятдесятирічного керівництва ансамблем «Чарівниці» Лідія Воріна 2007 року передала справу свого життя ученицям Світлані Овчаровій і Марині Березуцькій. Відтоді творча скарбничка «Чарівниць» поповнилася перемогами на Всеукраїнському конкурсі виконавців на народних інструментах імені Анатолія Онуфрієнка (Дрогобич, 2009 р.), Другому всеукраїнському фестивалі кобзарського мистецтва імені Остапа Вересая (Київ, 2009 р.), званнями лауреата Чеського міжнародного фольклорного фестивалю (Прага, 2012 р.), Першого всеукраїнського молодіжного фестивалю бандурного мистецтва «Пісня славить кобзаря» (Харків, 2014 р.), Гран-прі фестивалю «Дзвени, бандуро!» (Дніпро, 2004, 2006, 2008, 2010, 2014 рр.) та інших. Найвища оцінка журі фестивалю «Дзвени, бандуро!» вже п'ять разів поспіль свідчить про взірцеві виступи ансамблю «Чарівниці», який десятиліттями задає високі виконавські стандарти колективам не тільки Дніпропетровщини, а й України.

В 2009 році стараннями кафедри народних інструментів Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського відбулася унікальна мистецька акція – огляд-конкурс колективів кафедр народних інструментів усіх музичних вишів України. За підсумками конкурсу ансамбль «Чарівниці» Дніпропетровської консерваторії ім. М.І. Глінки посів перше місце у номінації «академічні ансамблі бандуристів», чим підтвердив першість у своєму жанрі на всеукраїнському рівні.

Із відкриттям 2004 року Дніпропетровської консерваторії (нині – Дніпропетровська академія музики ім. М.І. Глінки) в ансамблі бандуристів відбулися кількісні та якісні зміни. «Звичайно, ансамбль «Чарівниці» завжди

був студентським, щороку оновлювався склад його учасників, — зауважила Марина Березуцька. — Зараз найкращі випускники училища вступають до Дніпропетровської академії музики і колектив уже не так боляче відчуває зміни у своєму складі. Безумовно, рівень професійності «Чарівниць» значно виріс за останніх двадцять років».

Дійсно, головна проблема керування студентським колективом полягає у тому, що кожні чотири-п'ять років контингент змінюється, поповнюючись юними, менш досвідченими бандуристами. Досвідом щодо її вирішення ділиться Світлана Овчарова: «У 1970-х роках ансамбль був малочисельним, приблизно десять-дванадцять учасниць, втім виконавський рівень і самодисципліна кожного музиканта були доволі високі. Сьогодні, коли у складі ансамблю об'єдналися студенти музичного коледжу і музичної академії, потенціал «Чарівниць» примножився. Адже творче зростання протягом дев'яти років навчання (чотири роки у музичному коледжі та п'ять — у консерваторії) — це, з одного боку, певна стабільність для колективу, з іншого — ретельний ансамблевий вишкіл».

Також відмінною рисою ансамблю «Чарівниці» є творчі заняття щодня. Ця зміна у навчальному плані започаткована ще Л.С. Воріною. Як відомо, щоденні репетиції — це норма для професійних мистецьких колективів, на відміну від студентських, які займаються двічі на тиждень. Готуючи нову концертну програму, учасники колективу у копіїткій праці відшліфовують не тільки фразування, артикуляцію, динаміку, драматургію кожного твору, а й уміння відчувати і відтворити найтонші нюанси та естетичні переживання щодо репрезентованого твору. Особливістю ансамблю також — виконання програми напам'ять, без диригента. Для двадцяти п'яти музикантів — це найвища майстерність.

М. Березуцька серед особливостей ансамблю «Чарівниці» виділяє саме його репертуар, що складається з обробок і аранжувань С.В. Овчарової: «Чарівниці» поєднують дві, на перший погляд несумісні, речі — тонкий смак і «всєядність» у репертуарному плані: від класики до джазу». Крім того, на думку автора статті, самотувною є виконавська манера ансамблю «Чарівниці»: під час виконання широко застосовуються сценічні рухи, міміка, естрадні прийоми, ударні інструменти, що вирізняє дніпропетровську виконавську школу серед бандурних шкіл інших регіонів.

Ансамбль «Чарівниці» — своєрідна творча лабораторія, де сміливо розучують і виконують твори різних стилів, жанрів, поєднують (іноді вперше) звучання бандури й вокалу з іншими музичними інструментами. Наприклад: арфа-флейта-бандура; пан флейта-ударні-бандура; віолончель-бандура; бонги-малий барабан-віолончель-бандура тощо. Слід додати до цього ще й велику концертну практику, де учасники ансамблю «Чарівниці» набувають сценічного досвіду. Разом із тим, найціннішим надбанням, що передається місцевими бандуристами із покоління в покоління, є любов до обраної професії і прагнення постійного самовдосконалення, підтверджені щорічними перемогами на міжнародних і всеукраїнських конкурсах.

Поряд з творчими пошуками й експериментами, співпрацю із сучасними композиторами і солістами, за роки концертної діяльності ансамблю склався своєрідний «золотий фонд» репертуару, до якого увійшли найкращі твори, що полюбались як слухачам, так і виконавцям: У 2004, 2008, 2016 роках здійснено записи на компакт-диски різних програм невичерпного репертуару «Чарівниць». Щороку виходять друком збірки творів для бандури solo й ансамблю бандуристів у перекладенні та аранжуванні С. Овчарової, які є популярними серед професійних і самодіяльних виконавців.

Серед випускників класу бандури Дніпропетровського музичного училища (нині — музичний коледж Дніпропетровської академії музики ім. М.І. Глінки) чимало відомих бандуристів, творча діяльність яких пов'язана саме з ансамблевим виконавством. Серед них: народні артисти України Микола Гвоздь (керівник Національної капели бандуристів України, 1978-2010), Людмила Ларикова (артистка тріо бандуристок «Вербена» Черкаської обласної філармонії, 1988-2008); заслужені артисти України Іван Коваль (керівник капели бандуристів Полтавської обласної філармонії), Марина Молчанова (артистка Заслуженого академічного хору ім. Г. Верьовки); заслужені працівники культури України Світлана Овчарова (керівник ансамблю бандуристів Дніпропетровської обласної філармонії ім. Л. Когана), Юрій Задоя (засновник і керівник чоловічої капели бандуристів Богуславського будинку культури та дівочої капели «Богуславка» Богуславського гуманітарного коледжу ім. І. Нечуя-Левицького) та ін. Таким чином, на базі ансамблю «Чарівниць» здобуло професійну ансамблеву, концертну, диригентську практику вже не одне покоління бандуристів Дніпропетровщини. Закладені Лідією Воріною педагогічні і виконавські традиції, примножені стараннями її учнів, стали високими професійними стандартами ансамблевого виконавства на Дніпропетровщині.

Тож, особливістю регіональної академічної бандурної школи Дніпропетровщини, поряд зі спадкоємністю виконавських, педагогічних традицій і високим рівнем підготовки бандуристів-солістів, є саме плідна творча діяльність ансамблю «Чарівниць» музичного вишу обласного центру. Ансамбль бандуристів — не просто фахова навчальна дисципліна. У цій творчій лабораторії студенти набувають навичок роботи в мистецькому колективі, долучаються до активної концертної і гастрольної діяльності, а випускники пробують себе як аранжувальники і диригенти. Все це забезпечує високу вмотивованість студентів-бандуристів до вдосконалення у сольному й ансамблевому виконавстві. Оволодіння місцевими бандуристами професійними компетенціями у складі ансамблю «Чарівниць» робить їх конкурентоспроможними виконавцями, перспективними педагогами, креативними керівниками власних колективів, що провадять педагогічну і творчу діяльність на теренах Дніпропетровщини та інших областей України.

Концертна діяльність ансамблю триває. Своєю творчістю «Чарівниць» популяризують національну культуру не тільки на регіональному, а й всеукраїнському та міжнародному рівнях. Загалом із виходом ансамблю на

міжнародну сцену його творчі досягнення вийшли за межі регіонального масштабу й стали надбанням української національної культури.

Е. Дроздова

Генезис технологий искусства исполнения в истории гитары

Одна из задач технологии гитариста, — определение элементов исполнения на всех стадиях освоения произведения и выявление процесса возникновения сторон исполнения, которые станут основой творческого результата, — инварианта звучности.

В понятие технологии исполнительского творчества мы включаем систему правил, средств и методов, сложившихся в музыкальной культуре, а также инновационных. Технологические микроструктуры, — приемы, звенья, элементы и др., выстраиваются в логическую цепочку и образуют целостную технологию (rasgueado, punteado), — технологический процесс, как отражение творческой индивидуальности музыканта-исполнителя. Технология исполнительства включает выстроенность её исторического развития в порядке появления способов и приёмов звукоизвлечения, интонационных технологий, — исполнительства выразительной линейности и тембробразования, возникших до середины XIX века.

E. Drozdova

Genesis of technologies of art of execution in the history of a guitar

The summary. In studying of technology of art of execution on a guitar one of tasks, — definition of elements of execution at all stages of development of work and identification of process of emergence of the parties of execution which become a basis of creative result, — a work invariant in its sounding.

We include system of rules, means and methods in concept of technology of performing musical creativity (developed in musical culture and innovative). Technological microstructures, — receptions, links, elements, etc., — are built in a logical chain and form complete technology, technological process which is directed on realization of creative identity of the performing musician.

The understanding of technology of art of execution assumes a certain alignment of its development in historical aspect. Problems of this work attempt to track emergence in guitar performing art of new ways, methods of sound extraction, technologies of management of a timbre and expressiveness of the sound line, separate sounds and chords is among.

Technological means of art of execution on the guitar, the XIX century which has arisen to the middle are considered, it allows to correlate receptions and ways of sound extraction to traditions of an era of creation of works.

Зміст

1. Ю. Бай. Художньо-музичні виконавські хвилювання (класифікація та зміст)	3
2. Р. Вовк. Незабутні спогади	16
3. А. Гончаров. Творчість В. Зубицького на зламі століть	29
4. С. Димченко. Постать С. Турчака в контексті розвитку диригентського мистецтва в Україні другої половини ХХ століття (до 80-річчя від дня народження)	36
5. І. Дружга. Молоді представники бандурного мистецтва в Італії	44
6. К. Єргієва. Проблема музичного «повідомлення» піаніста в процесі публічного виступу	55
7. Д. Кужелев. До питання традицій і новаторства в українській баянній музиці другої половини ХХ – початку ХХІ ст.	64
8. О. Маркова. Виконавське музикознавство, як феномен наукової традиції	72
9. Чернета Т. О. Педагогічно-виконавські особливості дніпропетровської академічної бандурної школи	79
10. Е. Дроздова. Генезис технологий искусства исполнения в истории гитары	87
11. А. Дубій. «Орган-портатив Да Вінчі як прогноз сучасного акордеона»	93
12. В. Варакута. Роль тембру в слуховому полі диригента	98
13. М. Давидов. До лекційного курсу магістрів «Методологічні основи фахового мислення музиканта-виконавця»	104
14. В. Засць. Пошуки системних узагальнень як шлях до наукової самодостатності виконавського музикознавства в галузі народно-інструментального мистецтва	112
15. М. Олексієнко. Не позичений талант	121
16. А. Мищенко. Начальное музыкальное воспитание в классе баяна (методические рекомендации молодому педагогу)	128
17. О. Міщенко. Перекладення музичних творів для баяна як засіб розвитку фахового мислення виконавця	133
18. В. Редько. Ще раз про навчання і виховання диригента	141
19. Т. Юшко. Науковий арсенал виховання багатосторонньої особистості в класі загального та спеціалізованого фортепіано	148
20. Т. Юшко. Науково-педагогічні аспекти виховання всебічно розвинутої особистості у класі загального та спеціалізованого фортепіано	154
21. Т. Яницький. Історичні етапи діяльності Української капели бандуристів ім. Тараса Шевченка (Пів. Амер.)	160

Наукове видання

Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського
ВИКОНАВСЬКЕ МУЗИКОЗНАВСТВО
(виконавці пишуть про своє мистецтво)
Випуск 24

Головний редактор

Народний артист України, професор В. І. Рожок

Відповідальний редактор, упорядник

доктор мистецтвознавства, професор М. А. Давидов

Підписано до друку 19.03.2018 р. Формат 60х84/16.

Умовн. друк. арк. 10,75 Обл. вид. арк. 10,0.

Наклад 300 пр. Зам. № 1520

Віддруковано ПП Лисенко М.М.

м. Ніжин, вул. Шевченка, 20 Тел. (04631) 9-09-95, (067) 4412124

E-mail: vidavec.lisenko@gmail.com

Свідectво про внесення до Державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК №2776 від 26.02.2007 р.